

YEREL DEĞERLERİMİZ OLAN COĞRAFİ İŞARETLERDE BİLİMSEL ÇALIŞMALARIN ÖNEMİ

Gonca Ilıcalı [Sınai Mülkiyet Uzmanı, Türk Patent ve Marka Kurumu

Deniz Karadurmuş [Sınai Mülkiyet Uzman Yardımcısı, Türk Patent ve Marka Kurumu

Tarih, kültür ve coğrafyanın kusursuz bir şekilde uyum içinde olduğu Türkiye, çeşitli tatlar, kokular ve dokulardan oluşan zengin bir kimliğe sahiptir. Anadolu'nun bereketli topraklarından Akdeniz'in güneşli kıyılarına ve Karadeniz'in yaylalarına kadar her bölge, kendine özgü lezzetler, el sanatları ve geleneklerle bu kimliğe katkıda bulunur. Bu zenginliğin korunması ve gelecek nesillere aktarılmasının merkezinde ise yerel değerlerimiz olan coğrafi işaretler yer alır.

Bir yerin, bir kültürün ve bir geleneğin özünü taşıyan coğrafi işaretli ürünler, coğrafi kökenlerinden aldıkları benzersiz özellikler ile öne çıkarlar. Coğrafi işaret, yalnızca ürünlerin niteliklerini korumakla kalmayıp aynı zamanda onları üreten toplulukların kültürel mirasını ve geçim kaynaklarını da koruyarak gelecek nesillere aktarılmasını sağlar.

Coğrafi İşaret

Coğrafi işaret, belirli bir coğrafi bölgeden kaynaklanan ürünleri tanımlayan ve ürünün kalitesi, ünü veya diğer özelliklerinin esasen coğrafi kökenine atfedilebildiği bir sınai mülkiyet hakkıdır. Belirli bir bölgeyle ilişkili benzersiz kültürel ve doğal mirasın korunması ve tanıtılması için bir araç görevi görürken, aynı zamanda tüketicilere satın aldıkları ürünlerin orijinallliği ve kalitesi konusunda da güvence sağlar.

Türkiye’de coğrafi işaretlerin tescili ve korunması, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu ile sağlanır. Doğal ve beşerî unsurların bir araya gelmesi sonucu ortaya çıkan gıda, tarım, maden, el sanatları ürünleri ve sanayi ürünleri bu korumadan yararlanır.

Coğrafi işaret kavramı temel olarak dört unsur çerçevesinde şekillenir:

- Sınırları belirlenmiş coğrafi bir alan yani coğrafi sınır
- Coğrafi sınırdan kaynaklanan bir ürün
- Ürünün sahip olduğu karakteristik özellikler yani ayırt edici özellikler
- Ürünün ayırt edici özellikleri ile coğrafi sınırın doğal ve beşerî unsurları arasındaki bağ

Ülkemize özgü bazı peynir ve meyveler

Kayseri
Pastırması

Malatya
Kayısısı

Tim UR / iStock

Bodrum
Mandarini

Bu temel unsurların ele alınma şekline göre coğrafi işaretler, menşe adı veya mahreç işareti olarak tescil edilerek korunur. Menşe adı tescili için ürünün ayırt edici nitelikteki fiziksel, kimyasal ve benzeri özellikleri belirtilir. Ürünün bu özellikleri; ürünün kaynaklandığı coğrafi sınırın sahip olduğu iklim, toprak gibi doğal unsurlar ve yerel üretim tekniği gibi beşerî unsurlar dolayısıyla nasıl kazandığı,

ürünle ilgili olarak yapılan bilimsel çalışmalar kapsamında neden-sonuç ilişkisi kurularak açıklanır. Malatya Kayısı, Bodrum Mandarin ve İznik Çinisi tescilli menşe adlarına birer örnektir.

Mahreç işareti tescili için ise ürünün sahip olduğu ayırt edici özelliği veya ünü bakımından coğrafi sınır ile nasıl özdeşleştiği açıklanarak, coğrafi sınır içinde gerçekleşmesi gereken üretim, işleme ve diğer

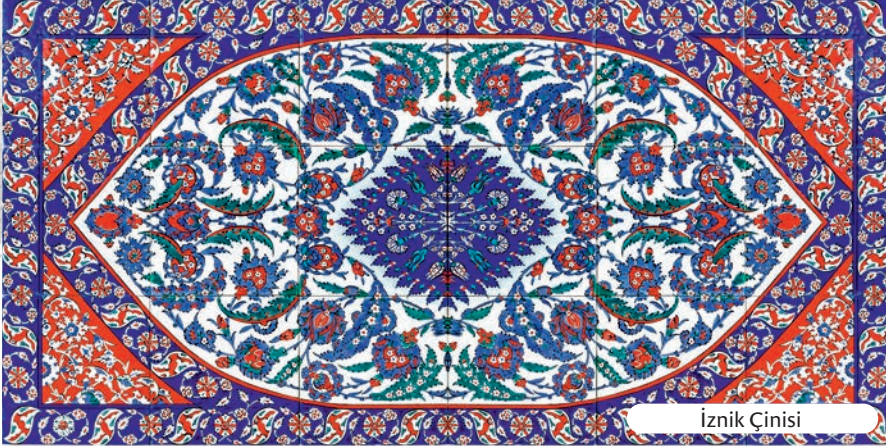
işlemler hakkında gerekçeli bilgi verilir. Antep Kutnu Kumaşı, Kayseri Pastırması ve Oltu Taşı da tescilli mahreç işaretlerine örnektir.

Geleneksel Ürün Adı

Geleneksel ürün adı ve coğrafi işaret kavramları, görünüşte örtüşen “geçmişten beri var olan ürünlerin kimliklerini ve karakteristik özelliklerini koruma” amaçları nedeniyle sıklıkla karıştırılır.

Geleneksel ürün adı, kaynaklandığı coğrafya ne olursa olsun bir ürünün üretimi veya içeriği bakımından geleneksel olarak kabul edilen yönlerini vurgularken coğrafi işaret, belirli bir coğrafi sınırla bağlantılı olarak üretilme zorunluluğunu vurgular. Geleneksel ürün adında ürünün, coğrafyadan bağımsız olarak taşıyabileceği özellikler; coğrafi işarete ise ürünün, ancak belirli bir coğrafyada üretilmesi / işlenmesi halinde kazanabileceği ayırt edici özellikler vardır.

Geleneksel ürün adı tescili için piyasada var olan ürünü tarif etmekte kullanılan adın, geleneksel olarak en az otuz yıl süreyle kullanıldığı

kanıtlanmalıdır. Ayrıca geleneksel üretim veya işleme yöntemi yahut geleneksel bileşimden kaynaklanma şartı ile geleneksel hammadde veya malzemeden üretilmiş

olma şartından da en az birini sağlamalıdır. Örneğin, Ezo Gelin Çorbası, Çakallı Menemeni ve Döner birer tescilli geleneksel ürün adıdır.

Ülkemizde coğrafi işaret ve geleneksel ürün adlarının tescili için görevlendirilmiş tek kurum, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bağlı olan Türk Patent ve Marka Kurumudur. Kısa adı ise TÜRKPATENT'tir.

Anahtar Kavramlar

Sınai mülkiyet hakkı: Ticarete kullanılan yenilikler, yaratımlar ve ayırt edici işaretlerle ilgili çeşitli haklar bütünüdür.

Coğrafi işaret: Belirli bir coğrafi bölgeden kaynaklanan ürünleri tanımlayan ve ürünün kalitesi, ünü veya diğer özelliklerinin esasen coğrafi kökenine atfedilebildiği bir sınai mülkiyet hakkıdır. Menşe adı ve mahreç işareti olarak ikiye ayrılır.

Menşe adı: Tüm veya esas özelliklerini kaynaklandığı coğrafi kökenden alan ve bu nedenle üretiminin de tamamıyla söz konusu yerde gerçekleşmesi gereken ürünü tanımlayan addır.

Mahreç işareti: Belirgin bir niteliği, ünü veya diğer özelliklerini coğrafi kökeninden alan ve bu nedenle üretimi, işlenmesi ve diğer işlemlerinden en az birinin söz konusu yerde gerçekleşmesi gereken ürünü tanımlayan isimdir.

Geleneksel ürün adı: Geleneksel olduğu kabul edilen üretim veya işleme yöntemi yahut geleneksel bileşim veya hammaddeden kaynaklanan bir ürünü tarif etmek için piyasada en az otuz yıl süreyle kullanıldığı kanıtlanan addır.

serts / iStock

keffenadasi / iStock

Tayb_Oleg / iStock

Coğrafi İşaretin İşlevleri

Coğrafi işaretin kullanım hakkı, tescil belgesinde belirtilen özelliklere ve şartlara uygun olarak üretim yapan ve pazarlayan herkese açıktır. Coğrafi işaret tescilli ürünlerin, üreticilerin ve tüketicilerin ortak faydası bakımından önemli birçok işleve sahiptir. Tescilli ürün adının belirli bir coğrafi sınıra atfedilen kimliğe sahip olması nedeniyle ürünün kaynağının neresi olduğu ve hangi özelliklere sahip olduğu bellidir. Ürün, sahip olduğu özellikler bakımından pazarlama gücü kazanarak benzerlerinden kolaylıkla ayrılır.

Üreticiler için coğrafi işaret hem ürünlerini koruma altına aldıkları hem de ürünlerini tanıtmak için kullandıkları etkili bir araçtır. Belirli bir coğrafi bölgedeki üreticiler arasında dayanışmayı arttırması ve yerel üretim yöntemlerini sürdürmelerine destek olması açısından önemlidir.

Tüketiciler için ise kaliteli ve özgün ürünlere erişim sağlanması ile ürünlerin kaynağı ve özellikleri hakkında bilinçli seçimler yapmaları bakımından fayda sağlar. Coğrafi işaret ürünün, özellikle gerçek üreticilerini koruyan kolektif bir hak olması bakımından kırsal

kalkınmaya aracılık ederek ülke ekonomisine de katkıda bulunur. Kültürel ve gastronomik mirasın korunmasında da önemli bir role sahiptir.

Coğrafi İşaret ve Geleneksel Ürün Adı Ambлемleri

Amblem, bir ürünün coğrafi işaret ve geleneksel ürün adı olarak tescil edilmiş olduğunu gösteren resmi işarettir. Ürünün üzerinde, ambalajında veya işletmede kolayca görülecek şekilde kullanılarak ürün ve tüketici arasında hızlı bir görsel iletişim sağlar. Ürün hakkında tüketiciyi bilgilendirmek, gerçek üreticiyi korumak, izlenebilirliği ve denetleme faaliyetlerini kolaylaştırmak kullanım amaçları arasındadır.

Menşe adı, mahreç işareti ve geleneksel ürün adı olmak üzere üç adet amblem bulunur. Coğrafi işaretli ürünler için amblem kullanımı zorunludur.

Coğrafi İşaretlerin Korunması ve İhlallerin Önlenmesi

Coğrafi işaretli ürünlerin tescile uygun şekilde üretilmelerini sağlamanın yanı sıra tescil edilen adların, tescile uygun olmayan şekilde kullanımlarını önlemek için denetim şarttır. Bu amaçla ürünlerin üretim, pazarlama, dağıtım aşamalarında gerçekleştirilen denetim faaliyetleri hem üreticilerin hem de tüketicilerin çıkarlarının korunması açısından çok önemlidir.

Coğrafi işaretlerin tescil belgelerinde, ürünün ayırt edici özellikleri ve üretim metodunun yanı sıra denetim faaliyetlerinin nasıl yapılacağı da belirtilir. Denetimleri yapmak üzere bu konuda yeterli teknik ve beşerî kapasiteye sahip olan kurumların katılımlarıyla oluşturulan denetim mercii, yılda en az bir kere olmak üzere düzenli denetim yapar. Denetimlere ilişkin yıllık raporlar, coğrafi işareti tescil ettiren kurum tarafından TÜRKPATENT'e sunulur.

Menşe adı amblemi

Mahreç işareti amblemi

Geleneksel ürün adı amblemi

Coğrafi işaretin veya amblemin, tescil şartlarına uymayan ürünlerde kullanıldığı tespit edildiğinde, tescil ettiren veya coğrafi işareti kullanım hakkına sahip olanlar, yetkili mahkemeye başvurarak uygun olmayan bu kullanımın durdurulmasını talep edebilirler.

Coğrafi İşaretler Portalı

Coğrafi İşaretler Portalı, ülkemizde coğrafi işaret ve geleneksel ürün adı koruması konusunda bilgi sunmak, farkındalığı arttırmak, bu alanda çalışan kurum ve kuruluşları buluşturmak, coğrafi işaret ve geleneksel ürün adına konu ürünlerle ilgili faaliyette bulunanlara yol göstermek amacıyla TÜRKPATENT tarafından oluşturulmuş bir web sitesidir.

Portalın bünyesinde; konuyla ilgili yasal düzenlemeler, kavramlar, başvuru süreçleri, amblem kullanımı gibi coğrafi işaret koruma sistemine konu olan unsurlar hakkında temel bilgilerin yanı sıra denetim sistemi ve Avrupa Birliği başvurusu için detaylı bilgiler içeren eğitim setlerine de yer verilmiştir.

Portalın en önemli aracı, coğrafi işaret ve geleneksel ürün adlarına dair detaylı arama imkânı sunan veri tabanıdır. Bu veri tabanında, coğrafi işaret / geleneksel ürün adı, dosya numarası, başvuru tarihi, tescil numarası, tescil türü gibi parametrelerle arama yapılabilir. Tescilli adlar için arama yapıldığında ürünle ilgili faaliyet gösterenlerin listesine ve tescilde yer alan bilgilere de ulaşılabilir.

Coğrafi İşaretler Portalına erişim için <https://ci.turkpatent.gov.tr> adresini ziyaret edebilirsiniz.

Avrupa Birliği'nde Coğrafi İşaret

Avrupa Birliği'nde (AB) coğrafi işaret korumasından faydalanabilecek ürünler için tescil süreci Avrupa Komisyonu tarafından yürütülür. Tescil süreci ve koruma kapsamı, ulusal mevzuatımıza benzer şekildedir.

AB'ne başvuru yapmak için öncelikle Türkiye'de coğrafi işaret tescilinin gerçekleştirilmiş olması gerekir. Başvuru, İngilizce de dâhil olmak üzere AB'nin resmi dillerinden biri kullanılarak hazırlanır. AB'nin coğrafi işaret ve geleneksel ürün adı veri tabanına <https://ec.europa.eu/agriculture/eambrosia/geographical-indications-register/> adresinden erişilebilir.

AB'de 1 Aralık 2025 tarihinde uygulanmaya başlayacak ve tescil süreci Avrupa Birliği Fikri Mülkiyet Ofisi (EUIPO-The European Union Intellectual Property Office) tarafından yürütülecek olan yeni bir mevzuatla birlikte, el sanatları ve endüstriyel ürünler de coğrafi işaret korumasından faydalanabilecek. Bu konudaki bilgilere ve gelişmelere, <https://www.euipo.europa.eu/en/gi-hub> adresinden erişilebilir.

Coğrafi İşaretler İçin Bilimsel Çalışmaların Gerekliliği

Coğrafi işaret kavramının özünde yer alan “coğrafi sınır” kavramı, ilgili ürünün ayırt edici özellik kazanmasını sağlayacak şekilde üretim aşamalarının tamamının ya da bir kısmının gerçekleştiği coğrafyaya işaret eder. Bu coğrafya ülke, il, ilçe, köy gibi idari sınırlar ile belirlenmez; ürün için tespit edilecek ayırt edici özelliklerin elde edilebileceği yerleri tespit ederek belirlenir. Bu durumda ihtiyaç duyulan bilimsel çalışmalarda, “ayırt edici özellik – coğrafi sınır” dengesinin kurulması gerekir.

Coğrafi işaretli ürünlerin ayırt edici özellikleri, coğrafi sınırdaki doğal özellikler ile beşerî uygulamalardan etkilenecek oluştukları için coğrafi sınırda meydana gelen iklimsel ve çevresel değişikliklerden kolaylıkla etkilenip değişebilirler. Böyle bir değişiklik, coğrafi işaret tesciline uygun olmayan bir sonuç yaratacağından, iklimsel ve çevresel koşullar bilimsel temellere dayalı olarak takip edilerek gerekli tedbirler alınmalıdır.

Örneğin, kolay tozlaşabilen ve sadece belirli bir çeşit bitkiden elde edilen coğrafi işaretli bir tarım ürününün yetiştiriciliğinde, ekim alanlarının çok yakınlarına bu ürünün özelliklerini etkileyebilecek şekilde başka çeşitlerin ekilmemesi önemlidir. Bu konuda alınabilecek tüm tedbirler bilimsel çalışmalarla belirlenir.

Başka bir örneği de elementler üzerinden verebiliriz. Bakır, vücudun bazı önemli biyolojik işlevlerini yerine getirmesi için önemli bir element olmasına rağmen fazla miktarda alınması, zehirlenmelere yol açabilir. Ayrıca nadir görülen bir kalıtsal bozukluk olan Wilson hastalığı vücutta normalden fazla bakır birikmesine neden olur. Karaciğer ve beyin başta olmak üzere bazı organlarda bakırın birikmesi zamanla hasara ve fonksiyon kaybına sebebiyet verir. Bu hastalığı taşıyan bireylerin bakır içeren gıdaları tüketirken dikkatli olmaları ve doktor tavsiyesine göre hareket etmeleri gerekir. Dolayısıyla bakır içeren gıdaları konu alan coğrafi işaretlerde, bakır içeriğinin belirlenmiş olması önemli hale gelebilir. Coğrafi işaret denetimleri sırasında tescil belgesinde belirtilenden özellikle daha fazla miktarda bakır tespit edilirse, bu durumun tek sonucunun “tescile aykırılık” olmayacağı göz önünde bulundurulmalıdır. Böyle bir durumda, sadece üreticilerin tescile uygun olarak hareket edip etmedikleri değil, aynı zamanda çevresel faktörler de bilimsel olarak incelenmelidir.

Ayırt edici özellikleri ve coğrafi sınırları uzun soluklu bilimsel çalışmalarla belirlenen ve denetimlerinde de bu tür çalışmalara ihtiyaç duyulan, menşe adı şeklinde tescil edilmiş birkaç coğrafi işaretin tescil belgesinde dikkat çeken bazı açıklamaları aşağıda özetliyoruz.

Olga_kotsareva / iStock

Anzer Balı (676 Sayı ile Tescilli)

Alpinik bitkilerle örtülü Anzer Yaylası'nda, endemik bitkiler de dâhil olmak üzere zengin bir bitki çeşitliliği bulunur. Bu yaylada bulunan genişliği 4 km'den 9,5 km'ye, rakımı 1.750 m'den 3.150 m'ye ulaşan yaklaşık 13 km uzunluğundaki bir vadi; doğu, batı ve güney yönlerinden 3.000 m'yi geçen yüksek dağ silsileleri ile çevrili olduğundan doğal bir ekosisteme sahiptir. Bu özel bölgede konaklayan, soğuk ve sisli havalarda bile uçabilen, dayanıklı ve uzun dil yapısı nedeniyle de floradaki bitkilerin en derin kısımlarından bile kolaylıkla nektar toplayarak beslenen Kafkas ve Kafkas melezi ırkı arılar, Anzer Balını yapar.

Bu balın üretildiği fenni ahşap kovanlar, 50 m aralıklarla yerleştirilir ve coğrafi sınırda yaklaşık 3000 kovan kapasitesi bulunur. Kovan kapasitesinin

sinan dogan / iStock

ve kovan arası mesafenin belirlenmesinde, floradaki polen varlığının balın ayırt edici özelliğine yansiyabilmesi göz önünde bulundurulur.

Arılar kışı geçirmek üzere daha ılıman bölgelere götürülür. Arıların coğrafi sınıra giriş çıkışları, konaklama süreleri, arı koloni varlığı, arıların sağlık bilgileri, arıların koordinatları gibi bilgiler, resmi nitelikteki kayıtlarda tutulup kontrol edilir.

Anzer Balı; Asteraceae (papatyagiller), Boraginaceae (Myosotis) (unutmabeni), Poaceae (buğdaygiller), Rosaceae (güllgiller), Geraniaceae (turnagagasigiller) ve Lamiaceae (ballıbabagiller) polenlerini dominant olarak içerir ama içeriğinde *Castanea sativa* (Anadolu kestanesi) ve *Rhododendron ponticum* (mor çiçekli orman gülü) polenleri kesinlikle bulunmaz. Bu balın, ayırt edici özelliklere sahip içeriğinin üretiminin

sürdürülebilirliğinin sağlanması için coğrafi işaret tescilinden sonra beşer yıllık periyotlarla flora takip ve izleme çalışması yaptırılır.

Anzer Balının sağım zamanı, iklim koşulları takip edilerek temmuz ayının ikinci haftasında belirlenir. Ballıklardan petekli halde alınan ballar süzülüp numuneler alınır. Yapılan analizlerle balın, Anzer Balı coğrafi işaret tesciline uygun olup olmadığı kontrol edilir. Uygun olan ballar, homojen polen dağılımı sağlamak amacıyla birleştirilip harmanlanır. Balın kavanozlara doldurulacağı dönemde, ürünün özelliklerini etkilememesi için dolum tesisine dışarıdan bal getirilmez.

Tüketiciler, Anzer Balını piyasada, süzme çiçek balı olarak 100, 250, 500 ve 1.000 gramlık cam kavanozlarda bulabilir. Kavanozların kapakları, ısıl işleme sabitlenen plastik güvenlik bandıyla kapatılarak açılmaları engellenir. Kavanozların üzerinde Anzer Balı coğrafi işareti, menşe adı amblemi ve üretici bilgilerini içeren etiketler bulunur.

Bingöl Balı (1237 Sayı ile Tescilli)

Bingöl Balı, Bingöl ilinde *Apis mellifera anatoliaca*, *A. mellifera caucasica*, *A. mellifera meda* ırkları ve melezleri tarafından yapılan polifloral çiçek balıdır.

Dağlarla çevrili olan Bingöl'ün ana morfolojik ünitelerini; il genelinde dağlık sahalar üzerinde farklı yükseltilerdeki volkanik platolar, dağlık sahaları yaran ve fay hatlarına yerleşen akarsuların oluşturduğu vadiler, dağlık kütleler arasında tektonizmaya bağlı olarak ortaya çıkan ova ve havzalar meydana getirir. Kısa mesafelerde değişen yükselti ve yer şekilleri, yarılmış topoğrafya iklim elemanlarında ve bitki örtüsünde çeşitliliğe yol açar. Yaylaların ortalama yüksekliği 1.500-2.000 metre olduğundan, yaz dönemi serin geçer ve çiçeklenme süresi uzar. Coğrafi sınırın bu yapısı, arıcılık faaliyetleri açısından haziran ayından ekim ayına kadar kullanılacak korunaklı lokal konaklama sahalarının oluşmasını sağlar. Bingöl'de ağır sanayi işletmesi olmadığından, toprak ve su kaynakları temiz kalmıştır.

Bingöl'ün florasında yaklaşık 300 endemik bitki taksonu ile 1.700 bitki bulunur. 200'den fazla bitki taksonu da arı bitkisi olarak kayıtlıdır.

Bingöl Balının melissopalinojik (baldaki polen ve sporların incelenmesi) yapısında Asteraceae (papatyagiller), Fabaceae (baklagiller) ve Hypericaceae (kantaron giller) familyalarına ait polenler bulunur. Özellikle *Hypericum* sp. (kantaron), *Xeranthemum* sp. (kâğıt çiçeği), *Centaurea* sp. (peygamber çiçeği), *Trifolium* sp. (üçgül) ve *Astragalus* sp. (geven) bitkilerinin cins, tür, alt tür gibi taksonlarından en az birinin polenlerinin bulunması, Bingöl Balının ayırt edici özelliklerindendir.

Arı kovanları coğrafi sınır içinde yüksekliği 1.100 m olan yerlerdeki vejetasyon azaldığında 1.900 m ve daha yukarıya doğru, yerleşim yerlerinden 3-4 km uzak, doğal su kaynaklarına yakın, nektar ve polen akışının bol olduğu alanlara doğru taşınır. Bal sağımı, nektar akışına bağlı olarak ağustos ayının sonuna kadar yapılabilir.

Sağılan ballardan alınan numunelere yapılan analizlerle balın, Bingöl Balı coğrafi işaret tesciline uygun olup olmadığı kontrol edilir. Analiz sonucu uygun olan ballar piyasaya petekli, kara kovan ve süzme bal olarak sunulur. Süzme haldeki Bingöl Balı en fazla 1 kg'lık cam kavanozlara doldurulur, petekli ve kara kovan ballar ise gıda ile temasa uygun olan en fazla 3-5 kg'lık dikdörtgen, kare veya laklama işlemi uygulanmış ambalajlarda paketlenir. Ambalaj üzerinde Bingöl Balı coğrafi işaretini taşıyan aşağıdaki logolardan birine ve menşee adı amblemine yer verilir.

Bingöl Balı coğrafi işaretinin Avrupa Birliğinde de korunması için 5 Ocak 2023 tarihinde Avrupa Komisyonuna yapılan başvuru, Komisyonun gerekli incelemelerinin ardından 12 Mart 2024 tarihli Avrupa Birliği Resmî Gazetesi'nde yayımlandı. 3 aylık itiraz süresi içinde bu başvuruya itiraz edilmezse, sürenin sonunda tescil edilecek.

Sonuç olarak coğrafi işaret, kaynaklandığı coğrafya ile derin bir bağa sahip özgün bir ürün tanımladığından, bu ürünün özelliklerinin belirlenmesinde ve sürdürülebilirliğinin sağlanmasında bilimsel

çalışmalara daha fazla yer verilmesi, bir taraftan güvenilirliğini pekiştirecek diğer taraftan da korunması ve tanıtılması için daha güçlü bir dayanak oluşturacaktır. Küresel pazarın gelişmeye devam etmesiyle birlikte, coğrafi

işaretlerin kültürel mirasın korunması ve sürdürülebilir kalkınmanın teşvik edilmesi için değerli bir araç olmaya devam edeceği şüphesizdir. ■

Kaynaklar

6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2017/01/20170110-9.htm>
<https://www.turkpatent.gov.tr/cografi-isaret>
<https://ci.turkpatent.gov.tr>
https://agriculture.ec.europa.eu/farming/geographical-indications-and-quality-schemes_en
<https://ci.turkpatent.gov.tr/Files/GeographicalSigns/d032bdaf-ec73-4769-a8e3-cac9a0cfacc.pdf>
<https://ci.turkpatent.gov.tr/Files/GeographicalSigns/6ebcd98c-99e5-4e08-8044-8041658aa341.pdf>
https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:C_202401989
<https://eur-lex.europa.eu/oj/direct-access.html>